

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1988 / 23

Karar Sayısı: 1988 / 39

Karar Günü: 26.10.1988

R.G. Tarih-Sayı :11.12.1988-20016

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Yargıtay 10. Hukuk Dairesi.

İTİRAZIN KONUSU: 20.6.1987 günlü, 3395 sayılı " 506 Sayılı Sosyal Sigortalar kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun"ur 17. Maddesiyle 506 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 5. Maddenin (291 sayılı KHK. İle " Geçici 70. Madde " olmuştur.)Anayasa ' nın 2. , 10. , 60. ve 65. Maddelerine aykırılığı nedeni ile iptali istemidir.

I - OLAY:

Davacı sigortalı, 12.11.1987 günlü dilekçesi ile işverenin 1977 yılı Temmuz primini 2400 lire eksik ödediğini, Kurumun da bunu takip etmediğini, prim borcunu ödemeye hazır olduğunu, sehven eksik ödeme bordrosu düzenlendiğini ve bu durumda süper emeklilik yasasından yararlandırılması gerektiğinin tesbitini istemiştir.

Mahkemece, 1977 yılı Temmuz ayı priminin sehven 2400 lira noksan alındığının ve eksik bildirim sebebiyle verilmiş olan ek bildirge ve bordroların geçerli olduğunun, böylece ödenmeyen miktarda ödenmesine bu primlerin davacının sigortalı kazancı olarak kabul edilmesi suretiyle süper emeklilik talebinde dikkate alınması gerektiğinin tesbitine karar verilmiştir.

Kararın davalı Kurum vekili tarafından temyizi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, 3395 sayılı Kanunun 17. Maddesiyle 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na eklenen Geçici 5. Maddenin iptali için re'sen Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasını oyçokluğu ile kararlaştırmıştır.

III - YASA METİNLERİ :

İptali istenen yasa ve dayanılan Anayasa kuralları da yukarıda belirtilen Anayasa Mahkemesi kararına alınan maddelerdir.

IV - İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü ' nün 8. Maddesi uyarınca Mahmut C. CUHRUK, Yekta Güngör ÖZDEN, Necdet DARICIOĞLU, Yılmaz ALİEFENDİOĞLU, Muammer TURAN, Mehmet ÇINARLI, Mustafa GÖNÜL, Mustafa ŞAHİN, Adnan KÜKNER, İhsan PEKEL ve Selçuk TÜZÜN ' ün katılmalarıyla 31.5.1988 günü yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esastan incelenmesine ve sınırlama hususunun esas inceleme evresinde düşünülmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V - ESASIN İNCELENMESİ :

İşin esasına ilişkin rapor, başvurma kararı ve ekleri, itiraz konusu Yasa hükmü, dayananın Anayasa kuralları, bunlarla ilgili gerekçeler ve öteki metinler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Geçici 5. Madde ile sosyal sigorta hukuku alanında yeni bir borçlanma esası getirilmiştir.

Buna göre ;

a)Borçlanma, en üst göstergeden aylığa hak kazananlarla sınırlı tutulmuştur.

b)Bu hak , sadece yaşlılık, malullük ve ölüm sigortalarından aylık alanlara verilmiştir.

c)Borçlanma karşılığında aylıkların yaklaşık % 300 oranında artışı sağlanmıştır.

d)Borçlanılan miktarın tamamının süresinden önce peşin olarak Kuruma ödenmesi karşılığında da aylıkların artışı öngörülmüştür.

e)İş kazası ve meslek hastalığından gelir alanlara bu hak verilmemiştir.

f)Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, aynı durumda olup aylık talebinde bulunanlarla 6 aylık bildirme süresinin geçirenler borçlanma hükmünden yararlanamayacaklardır.

g)Üst göstergenin altında kalan tüm aylıklılar bu yeni borçlanma dışında bırakılmışlardır.

A . Sınırlama Sorunu :

İlk inceleme evresinde, sınırlamanın esas inceleme ile birlikte yapılması öngörüldüğünden öncelikle bu sorunun çözümü gerekmektedir.

İtiraz eden Mahkeme, Geçici 5. Maddenin iptal edilmesi durumunda 2949 sayılı Yasanın 29. Maddesinin ikinci fıkrasına göre 3395 sayılı Yasa 'nın kimi kurallarının da iptaline karar verilmesi gerekeceği görüşüyle, incelemenin bu maddeler yönünden de yapılmasını istemektedir. Ancak, Geçici 5. Madde dışındaki kuralların bakılmakta olan davada uygulanma durumunda olmaması ve itiraz konusu maddenin öteki maddelerden ayrı bir düzenleme getirmesi nedeniyle bu istem yerinde görülmemiştir.

3395 sayılı Yasa, genelde, üst gösterge sistemi ile ileriye yönelik ve tüm sigortalıları kapsayan yeni bir düzenleme getirirken , 17. Maddesiyle 506 sayılı tarihte, 506 ve 991 sayılı Yasa' lara göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gösterge tablosunun en üst göstergesinden aylık almakta olanlarla aylık talebinde bulunmuş olup, henüz işlemleri tamamlanmamış olanlardan gösterge tablosunun en üst göstergesinden aylık bağlanmaya hak kazananlara borçlanma olanağı tanımaktadır.

Anayasa' nın 152. Ve 2949 sayılı Yasa 'nın 28. Maddelerine göre, itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi' ne yapılan başvurularda, Mahkemenin görev alanı, itiraz yoluna başvuran Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanacak yasa kuralı ile sınırlı tutulmuştur.

Uygulanacak yasa kuralından amaç, bir davanın değişik evrelerinden ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönden ekti yapacak nitelikte bulunan yahut tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için ön planda tutulması gereken kurallardır.

Görölmekte olan davanın yaşlılık aylığına ilişkin olmasına karşın, itiraz konusu kuraldaki borçlanma sistemi, yaşlılık aylığıyla birlikte ölüm ve malullük sigortalarından aylık alanları da kapsamaktadır.

Geçici 5. Maddenin getirdiğı düzenleme, temelde, yeni bir tür borçlanma sistemine dayanmakta ve madde bir bütün olarak bu sistemin uygulanmasına ilişkin koşulları ve kuralları düzenlemektedir . Kaldı ki , ölüm ve malullük sigortalılarının aylıkları da yaşlılık aylığı üzerinden hesaplanmaktadır. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının hak benzerliği ve bu hakların içiçeliğı karşısında her biri için yapılacak farklı düzenlemeler eşitsizlik ve haksızlık yaratır.

Bu yönden, sınırlama yapılmaksızın Geçici 5. Maddenin bir bütün olarak ele alınıp incelenmesi gerekir.

Mahmut C. CUHRUK, Oğuz AKDOĞANLI Ve Selçuk TÜZÜN bu görüşe katılmamışlardır.

B . Anayasa 'ya Aykırılık Sorunu :

Sınırlama yapılmadan incelenen itiraz konusu Geçici 5. Maddenin Anayasa Mahkemesi ' nin 26.10.1988 günlü, Esas : 1988 - 19, Karar : 1988 - 33 sayılı kararıyla iptaline kara verildiğinden işin esası üzerinde durulmasına ve ayrıca bu konuda yeni bir kara verilmesine gerek görülmemiştir.

VI - SONUÇ :

20.6.1987 günlü, 3395 sayılı " 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değıştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun " un 17. Maddesiyle 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ' na eklenen Geçici 5. Maddenin sınırlandırma yapılmaksızın incelenmesine, Mahmut C. CUHRUK, Oğuz AKDOĞANLI ve Selçuk TÜZÜN 'ün karşıoyları ve oyçokluğuyla;

Sınırlandırma yapılmadan incelenen itiraz konusu Geçici 5. Maddenin, Anayasa Mahkemesi'nin 20.10.1988 günlü , Esas : 1988-19, Karar :1988-33 sayılı kararıyla iptaline karar verildiğinden, bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına ;

26.10.1988 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Mahmut C. CUHRUK	Necdet DARICIOĞLU	Yılmaz ALİEFENDİOĞLU

Esas Sayısı: 1988 / 23
Karar Sayısı: 1988 / 39

Üye

Muammer TURAN

Üye

Mehmet ÇINARLI

Üye

Servet TÜZÜN

Üye

Mustafa GÖNÜL

Üye

Mehmet Şerif ATALAY

Üye

Oğuz AKDOĞANLI

Üye

İhsan PEKEL

Üye

Selçuk TÜZÜN

KARŞIOY YAZISI

Esas Sayısı: 1988-23

Karar Sayısı: 1988-39

Anaysa Mahkemesi ' nin 26.10.1988 günlü , E:1988-19 ve K: 1988-33 sayılı kararında belirttiğim gerekçe ile, Anayasa' ya uygunluk denetiminin " yaşlılık aylığı" konusuyla sınırlı olarak yapılması gerektiği kanısında olduğumdan, "sınırlama yapılmaksızın, Geçici 5. Maddenin bir bütün olarak ele alınıp incelenmesi " yolundaki, sayın çoğunluğun bu konuyla ilişkin görüşüne katılmıyorum.

Üye

Selçuk TÜZÜN